

Dzieje wsi Łososina Górna

Autor: Halina Karaś

Łososina Górna to stara wieś z okresu średniowiecza, która jeszcze po II wojnie światowej była wsią położoną k. 5 km od Limanowej. Obecnie część Łososiny jest dzielnicą Limanowej, a część pozostała jako odrębna wieś. Nazwa wsi pochodzi od nazwy rzeki Łososina, lewego dopływu Dunajca. Utworzona została przyrostkiem -ina od wyrazu pospolitego łoś, a więc oznaczała rzekę obfitującą w łosie. Nazwę odnotowano w dokumentach źródłowych już na początku XIV wieku w postaci: Lossosina (1325-27), Łososina (1333). Wszystkie kolejne zapisy z następných stuleci potwierdzają tę samą postać nazwy, różnią się tylko sposobem zapisu (np. Losschosina (1435), Loszoszyna (1440), Loszossina (1442), Lososina (1530) itd. W XV-XVI w. w dokumentach pojawiły się człony rozróżniające dwie części wsi: łac. inferior ('niższy', tj. tu 'dolny') i łac. superior ('wyższy', tu: 'górný'), które w XVIII wieku zostały zastąpione członami: Dolna - Górna (Łososina). Były to już odrębne wsie. Początki Łososiny Górnej są więc takie same jak Łososiny Dolnej i sięgają XIV wieku. Wiążą się z działalnością rycerskiego rodu Krzywaśny, protoplastów Lubomirskich, i Stadnickich. Za czasów Jana Długosza wieś należała do Słupskich. W dobie reformacji wieś stała się siedzibą arian, którzy urządzili nawet w miejscowym kościele zbór. Zwolennikami Braci Polskich byli członkowie mieszkającej tu w XVII wieku rodziny Rupniowskich. Szczególnie wyróżnił się Joachim Łukasz Rupniowski – poeta barokowy piastujący wysokie funkcje w hierarchii ariańskiej. Podczas rabacji galicyjskiej w 1846 r. chłopci splądrowali i zniszczyli łososiński dwór, którego właściciel ledwo uszedł z życiem. Pod koniec XIX wieku mieszkało tu ok. 350 mieszkańców wyznania rzymskokatolickiego i 90 żydów. W 1929 r. założona tu została szkoła agrarna (pierwsza w Polsce tzw. Górská Szkoła Rolnicza), która istniała do 1952 r.

Źródła:

<http://przewodnik.onet.pl/1128,2180,1065934,artykulr.html>Nazwy miejscowe Polski. Historia. Pochodzenie. Zmiany, pod red. K. Rymuta, t. VI, Kraków 2005, s. 371. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i krajów słowiańskich, red. Filip Sulimierski, Bronisław Chlebowski, Władysław Walewski, t. 1-14 z uzupełnieniami, Warszawa 1902